

Arnkjell Ruud: Goetheanum, Malerverksted 2014.

Arnkjell Ruud i "Schwitters i Norge", film av Arthur Gay/Hannes Weigert, 2014

Arnkjell Ruud, Ahriman (etter Rudolf Steiner), Malerverksted 2014

Malerverksted ved Goetheanum

Verksted og utstilling: Malerverkstedet fra Vidaråsen, en Camphill-landsby i Norge, har åpent atelier i "Schreinerei" ved Goetheanum og arbeider med Rudolf Steiners kunstneriske verk og utkast (Goetheanumbyggingen, eurytmifigurer, skisser til malere o.a.). En prosessorientert utstilling viser bilder fra arbeidet. Fra 20. juli til 2. august 2015. Med Arnkjell Ruud, Reidun Larsen, Tor Janicki, Hannes Weigert og gjester, i samarbeid med Johannes Nilo (Dokumentation am Goetheanum).

"Malerverkstedet arbeider ved grensen til jeg'et, og det ville ikke være for mye å snakke om et jeg-verksted. Vi tør være spente på hvordan arbeidet vil utvikle seg videre og hvordan det vil finne nye former såvel for maleriet som for helsepedagogikken – men fremfor alt er vi spente på åpenbaringen av "jeg'ets gåte." Johannes Nilo, "Maleriets gåter".

Reidun Larsen, studier til eurytmifigurer, malerverksted 2014

Modell Järna Konferanse senter. Foto: Espen Tharaldsen. Vestvendt - det røde vinduet i Goetheanum. Foto Charlotte Fischer.

Det omvendte tempel

Espen Tharaldsen, Arbeidsgruppen hus AS, Bergen

Utstillingen Rudolf Steiner and Contemporary Arts har blitt vist i flere europeiske byer, også i Helsinki i Finland. Her presenteres arbeider av 17 samtidskunstnere sammen med Steiner. I forordet til katalogen forklares denne nye og overraskende interessen for Steiner utfra hans helhetlige syn på kunst, hvor kunst blir sett i sammenheng med politikk, miljøspørsmål og et bankvesen ute av kontroll. Men interessen er også vekket utfra hva forfatterne kaller «en religiøs søken etter mening».

Det er nettopp denne trangten etter en dypere eksistensforståelse som opptrer side om side med behovet for å skjønne det globale miljøproblemet. I antroposofien henger disse elementene sammen: den indre og den ytre verden. En rad verdenskjente kunstnere peker på antroposofi som en link mellom det ytre og det indre. Denne tanken har ledsaget Steiner hele livet, fra han holdt sitt aller første foredrag om Goethe en novemberdag i Wien i 1888. Steiner peker på Goethe som den som hadde skjønnet den egentlige balansen: verden i meg, verden rundt meg, og slik ga støtet til et nytt syn på kunst. Men det Steiner her setter frem om kunsten – og ikke bare i 1888, men i det hele tatt i sin tidligere fase –, er uferdig og at han kompletterer det etter hvert som han gjør egne praktiske erfaringer. Det er en aldri hvilende bestrebelse hos ham på å finne hvordan kunst i vår tid skal forstås. Og han introduserer jo også «kunstarter» som peker på en helt annen og virkelighetsnær måte å se kunst på: legekunst, oppdragelseskunst. Alt peker videre på og nærmer seg stadig mer de livene vi faktisk lever. Den berømte Beuys-formelen Ethvert menneske en kunstner, er helt i en slik ånd. Det akademiske forsvinner og det biografiske kommer tilsyne. Det som lever i mitt indre og det som lever rundt meg, beskrives helt inn i Steinerskolens morgenvers som de to likeverdige sidene av min virkelighet. Det jeg innses i mitt indre og det jeg ser og møter i

det ytre må hele tiden stemmes mot hverandre. Og stemming handler om gehør. Det jeg vil og det som kommer meg i møte, må balanseres og gis en riktig form. Er jeg for sen til bussen og må løpe, vekkes jeg til kreativitet. Hvordan løpe i et menneskemylder? Et barn som trenger trøst, behøver akkurat de rette ordene, det rette tonefallet. Alt jeg gjør er å proporsjonere det som er i min omgivelse med det som lever i mitt indre. Ute, inne, alt jeg foretar meg er åndedrettsaktig og kretser om formidling mellom disse to. Alt må alltid ende opp i en eller annen ytre gest. Det er opphavet til kunsten, for hvert sekund er svangert med å bli gestaltet av meg selv, alt kan bli kunst og iallefall hvert øyeblikk et kunstverk (Jedes Jetzt ein Kunstwerk).

Den store målestokken er verden rundt meg: rommet som jeg ferdes i og tiden som jeg bruker. Rom og tid er skjebnens instrumenter og ikke passive kulisser. Den ytre verden som jeg vandrer i, har like mye del i meg som det jeg tenker eller føler. Er derfor jorden forurenset, så er jeg det selv, er den for varm, er jeg selv for varm. Miljøutfordringer er ikke noe jeg står overfor, i miljøutfordringen møter jeg i dypere forstand meg selv. Det gjør denne kloden til vårt personlige ansvar, men på samme tid til kunstnerisk råstoff. Steiner slår selv an tonen ved grunnstensnedleggelsen til «modellbygget» i Malsch i 1909. Her snakker han om å forvandle «unsere Mutter Erde zu einem geisterfüllten Kunstwerk».

Det jeg ønsker meg som oppgave er å bygge «omvendte templer», bygg som ikke selv gjør jobben med å løfte, men som inspirerer til at jeg – når jeg velger det – løfter meg selv. Arven etter Steiner har en slik kraft i seg at den blir synlig i kulturlivet i dag. Jeg tror Steiners naturlige trang til å gjøre alt til kunst – som paradoksalt nok også er en slags kunstens opphør – mer og mer vil sammenfalle med andre trender i vår tid.